

[Meta Ditzel.]

skolerne skal forpligte sig til at sørge for en sådan specialundervisning. Men jeg vil da nok mene, at det for mange friskoler vil blive så stor en belastning, at man vil henholde sig til det, der også er nævnt i lovforslaget, at forældre kan henstille til kommunerne, at de vil sørge for denne undervisning.

Det, der vil vække mest opmærksomhed udadtil i lovforslaget, er jo sikkert bestemmelsen angående elevtal. Det udvalg, der i fjor beskæftigede sig med statsstøtte til privatskoler, henstillede, at man overvejede at skærpe reglerne, og ifølge lovforslaget kræves der derfor nu som gennemsnit for de sidste tre år 20 i stedet for 15 elever i alt i friskolen, og der er tilføjet: mindst 10 elever pr. klasse, idet en fuldt udbygget skole skal have mindst 2 klasser. Men man må jo synes, at det ikke skulle virke så afskrækkende, i hvert fald ikke for en eksisterende skole, fordi man fortsat til de skoler, der har haft 15 elever siden 1. april 1967, giver tilskud, så længe de har mindst 15 elever.

Bestemmelsen om, at friskolen kan få overbygning med 8. og 9. klasser og 3. real, vil jo nok give anledning til nogen drøftelse i udvalget, fordi man foreslår, at der i gennemsnit for de sidste 3 år skal være mindst 12 elever pr. klasse og mindst 8 i 10. klasse. Det er jo nemlig sådan, at de største friskoler har ca. 125 elever, og det er ikke særlig mange, der har så mange elever, så derfor vil der ikke kunne blive tale om overgangsdelte klasser. Måske kan man på de større skoler så udbygge den 7-årige hovedskole, så man uden at oprette adskilte 8. og 9. klasser kan indføre de klassers fag ved undervisning i grupper på tværs af overgangen. Jeg kunne tænke mig, dér var en mulighed, men jeg vil gerne, at vi drøfter problemet i udvalget.

Et andet problem bliver sikkert børnehaveklasserne. Friskolerne har været blandt pionererne for børnehaveklasserne, og derfor er det rimeligt, at lovforslaget vil give dem ret til at oprette børnehaveklasser uden for-

udgående godkendelse. Men for at denne ret ikke skal forekomme alt for illusorisk, bliver det nok nødvendigt at se nærmere på mulighederne for en eller anden form for grupper også her; der er nemlig tilknyttet den bestemmelse, at man ikke kan oprette en børnehaveklasse, uden at den har tilknytning til 1. klasserne, og på mange af de små friskoler vil det være vanskeligt at samle 10 elever i en børnehaveklasse.

I mit parti går vi gerne ind for, at ledere og lærere lønnes som folkeskolens lærere, og at de, hvis de ikke er sikret på anden måde, skal være medlemmer af en af de anerkendte pensionskasser. Når dertil kommer, at der ydes tilskud til en vikarkasse, og at der føres en vis kontrol med de skolepenge, der må betales, da private skoler selv skal betale 15 pct. af udgifterne, og der i øvrigt er søgt bevilget 1 mill. kr. til fripladser, så synes jeg, man må sige, at lovforslaget byder de private skoler gode økonomiske betingelser.

Mindre økonomiske detaljer vil vi jo få lejlighed til at drøfte i udvalget, og hvad angår de pædagogiske problemer, jeg har rørt ved, håber jeg, at vi kan få et positivt resultat ud af forhandlingerne i udvalget.

**Poul Dam:** Jeg skal lade de mange tekniske spørgsmål ligge, dem kan vi snakke om i udvalget. De er måske heller ikke så forfærdelig alvorlige, selv om der naturligvis er en række af dem, som giver anledning til at rejse spørgsmålet: kan man overhovedet lave friskoler i fremtiden, kan man overhovedet starte friskoler, og ganske særlig: kan man starte friskoler i det storkøbenhavnske område, hvor lærernes lønningskrav og lønningsbehov måske også er et andet end i resten af landet? Der er nok noget om, at frihed ikke alene er et smukt abstrakt begreb, men også har noget at gøre med penge; der skal nogle penge til for at sikre friheden, og hvis man ikke får de penge, er det altså temmelig illusorisk.

Jeg har siddet og undret mig en lille smule over, at flere af ordførerne udtalte sig